

Lag om ändring i lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare;

utfärdad den 26 februari 2015.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs i fråga om lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare

dels att 8, 11, 16–19 och 22 §§ och rubriken närmast före 16 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 39 §, och närmast före 39 § en ny rubrik, av följande lydelse.

8 §² Om den unge, sedan straffvarning har beslutats enligt 16 §, misstänks för att ha begått annat brott dessförinnan, får åklagaren besluta att inte inleda förundersökning eller att lägga ned en påbörjad förundersökning beträffande detta brott. Detta gäller dock inte, om något väsentligt allmänt eller enskilt intresse åsidosätts genom att förundersökning inte äger rum.

11 §³ I fråga om den som misstänks för att ha begått brott innan han eller hon fyllt arton år ska åklagaren, innan beslut fattas i åtalsfrågan, inhämta yttrande från socialnämnden i den kommun som enligt socialtjänstlagen (2001:453) har ansvaret för den unge, om denne har erkänt gärningen eller det annars finns skäligen misstanke att han eller hon har begått brottet och sådant yttrande inte inhämtats under förundersökningen. Yttrande behöver inte inhämtas om brottet är ringa, om det är uppenbart att det finns förutsättningar för straffvarning eller åtalsunderlåtelse eller om det annars är obehövt.

Om förundersökningen gäller brott på vilket fängelse kan följa, ska, om möjligt, undersökningsledaren begära ett sådant yttrande som avses i första stycket senast i samband med delgivning av brottsmisstanke enligt 23 kap. 18 § första stycket rättegångsbalken.

Ett yttrande ska innehålla en redogörelse för vilka åtgärder som nämnden tidigare har vidtagit i fråga om den unge samt en bedömning av om den unge har ett särskilt behov av åtgärder som syftar till att motverka att han eller hon utvecklas ogynnsamt. Vidare ska yttrandet innehålla en redovisning av de åtgärder som nämnden avser att vidta. Åtgärderna ska redovisas i ett ungdomskontrakt om de vidtas med stöd av socialtjänstlagen och i en vårdplan om de vidtas med stöd av lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga. Arten, omfattningen och varaktigheten av åtgärderna ska framgå av

¹ Prop. 2014/15:25, bet. 2014/15:JuU9, rskr. 2014/15:102.

² Senaste lydelse 1994:1760.

³ Senaste lydelse 2012:47.

kontraktet eller vårdplanen. Yttrandet ska, om undersökningsledaren eller, i de fall som avses i första stycket, åklagaren begär det eller om nämnden finner det nödvändigt, även innehålla en redogörelse för den unges personliga utveckling och levnadsomständigheter i övrigt. Ett yttrande ska också innehålla en bedömning av om ungdomstjänst är en lämplig påföljd med hänsyn till den unges person och övriga omständigheter.

Nämnden ska även utan samband med yttrande lämna den som har ansvar för att inhämta yttrande de upplysningar som denne begär i fråga om den unge.

Straffvarning

16 §⁴ Om någon har begått ett brott innan han eller hon har fyllt arton år, får åklagaren besluta att underlåta åtal enligt 17 § (straffvarning).

Bestämmelser om möjligheter för åklagaren att besluta att underlåta åtal finns också i 20 kap. 7 § rättegångsbalken (åtalsunderlåtelse).

I fråga om att underlåta åtal sedan åtal har väckts tillämpas 20 kap. 7 a § rättegångsbalken.

17 §⁵ Straffvarning får beslutas, om den unge blir föremål för sådan åtgärd som anges nedan och det med skäl kan antas att därigenom vidtas vad som är lämpligast för den unge:

1. vård eller annan åtgärd enligt socialtjänstlagen (2001:453),
2. vård eller annan åtgärd enligt lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, eller
3. annan åtgärd som innebär att den unge får hjälp eller stöd.

Straffvarning får också beslutas, om det är uppenbart att brottet har skett av okynne eller förhastande.

Vid bedömningen av om straffvarning ska beslutas ska åklagaren utöver vad som följer av första och andra styckena särskilt beakta den unges vilja att ersätta målsäganden för skada som uppkommit genom brottet, att avhjälpa eller begränsa skadan, att på annat sätt gottgöra målsäganden eller att medverka till att medling kommer till stånd enligt lagen (2002:445) om medling med anledning av brott.

Straffvarning får inte beslutas, om något väsentligt allmänt eller enskilt intresse därigenom åsidosätts. Vid bedömningen av om något väsentligt allmänt intresse åsidosätts ska det särskilt beaktas om den unge tidigare har gjort sig skyldig till brott.

18 §⁶ Den unge ska underrättas om ett beslut om straffvarning vid ett personligt möte med åklagaren inom två veckor efter det att beslutet har fattats. Den unges vårdnadshavare eller någon annan som svarar för den unges vård och fostran samt annan som har en fostrande roll i förhållande till den unge ska kallas till mötet, om det inte möter hinder eller annars finns särskilda skäl mot det. Även företrädare för socialtjänsten bör ges tillfälle att närvara.

⁴ Senaste lydelse 1994:1760.

⁵ Senaste lydelse 2006:894.

⁶ Senaste lydelse 2002:382.

Är det uppenbart att ett personligt möte inte kan genomföras inom den tid som anges i första stycket, får mötet äga rum senare. Kan ett personligt möte inte genomföras, ska den unge underrättas skriftligen om beslutet.

19 §⁷ Vid ett möte enligt 18 § ska åklagaren särskilt förklara innebörden av beslutet om straffvarning och det skötsamhetskrav som detta är förenat med och klargöra vilka följderna kan bli av fortsatta lagöverträdelser.

22 §⁸ Den som får straffvarning enligt 17 § ska iaktta skötsamhet.

Ett beslut om straffvarning får återkallas, om särskilda omständigheter föranleder det. Vid bedömningen av om återkallelse ska ske ska det särskilt beaktas om den unge har återfallit i brott inom sex månader från beslutet om straffvarning.

Samverkan

39 § Kommuner och de myndigheter som handlägger ärenden om unga lagöverträdare ska verka för att lokal samverkan mellan företrädare för kommunerna och myndigheterna regelbundet sker i övergripande frågor om unga lagöverträdare.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2015.

På regeringens vägnar

MORGAN JOHANSSON

Susanne Södersten
(Justitiedepartementet)

⁷ Senaste lydelse 1994:1760.

⁸ Senaste lydelse 1994:1760.

